

om hele Danmarks Land med Hensyn til Landboforholdene stod paa det samme Trin, som Ringkjøbing eller Ribe Amt. Naar man der slog en Streg over en Snees Eiendomme, saa, troer jeg, vilde en saadan Lov være rigtig, det vil sige, der vilde blive Urigtig-heder tilbage i andre Henseender alligevel med Hensyn til Gradationen selv mellem de mindre Eiendomme. Derfor har jeg det mod denne Sammensætning af Sogneforstanderskaberne, som jeg allerede har antydet, og som gaaer langt ud over Betragtningen af de muligen større Skattebyrder eller Sligt, der kunde paalægges de større Eiendomsbestdere, — at denne Sammensætning af Sogneforstanderskaberne, ved at sjerne sig fra og aldeles ignorere de bestaaende Landboforhold, viser en Tendents til Uensfædighed i den Udvikling, i den Reform, som vi forresten trænge til, og som maa komme; og det er for mig overmaade betænkeligt. Det forekommer mig at være Noget, som vi, jo mere vi ville Reformere, vel maae vogte os for, at vi ikke give Reformbestræbelserne Udseende af en Uensfædighed, hvorved vi maaskee staaende Reformerne meget mere, end vi troe, hvorved vi gjøre Reformernes Resultat meget usikrere, selv med Hensyn til Variigheden, end vi troe. Jeg kunde føre disse Betragtninger videre, og skulde jeg for mig selv udtomme hele Sagen, ja, saa maatte jeg nødvendigen føre den videre. Vi staae i dette Dieblis og forhandle om en Heelstatsforsatning, og naar jeg nu tænker paa, at man der i Heelstatsregjeringen vilde forlange, at de samme Regjeringsgrundsatninger skulde herske, om endog disse Grundsatningers Anvendelse maa blive forskjellig efter de forskjellige givne Forhold i de forskjellige Landsdele, saa kan jeg ikke begribe, hvorledes man paa den ene Side kan gaae i en saadan Retning som den, hvor man aldeles ignorerer den store og samlede Formues og Eiendoms Element, medens man paa andre Steder gaaer til besynderlige Extremes i den modsatte Retning, ja, hvor man ikke bliver staaende ved Eiendommen, men knytter Forrettingerne til Noget, der svæver luftigt over Eiendommen. Altsaa, saaledes som Lovforslaget foreligger, navnlig med Hensyn til Sogneforstanderskabernes Sammensætning, an-

seer jeg Lovforslaget for at være fuld af Mangler, for at have — og det er Hovedsummen — en saadan Uensfædighedsform, at den derved skader i Communerne og skader langt videre. Den skader vor hele Reformbestræbelse. Jeg har deeltaget i et Forsøg paa at sjerne de store Mangler ved dette Afsnit af Lovforslaget. Det er en meget vanskelig Sag at søge at raade Bod paa saadanne Mangler ved Uendringssforslag ved anden Behandling af en Lov, hvor der ikke er nedsat et Udvalg; men som det seer ud efter den høitærede Indenrigsministers Erklæring, har jeg troet ikke at burde unddrage mig denne Bestræbelse. Jeg troer ikke, at den Vel, som af to andre ærede Landsthingsmænd (Vardenfleth og Friis), tildeels i Forening med mig, er valgt, er enten den eneste eller den absolut rigtige, ja, jeg vil sige, at der i Lovforslaget, som jeg allerede tildeels bemærkede ved første Behandling, er antydet et andet System. Naar man ved Siden af enkelte Stemmer danner Brokstemmer, saa fører Systemet til, at der ligeoverfor Brokstemmerne staaer flere Stemmer i et stigende Forhold i Forhold til Eiendommens Størrelse. Men et Forslag, der gik ud paa at indføre dette System, vilde jeg neppe selv i et Udvalg have turdet komme frem med, og her turde jeg det paa ingen Maade. Naar man vilde gennemføre et saadant System saaledes, at Beboerne i Forhold til deres Eiendommens Størrelse fik et forskjellig Antal Stemmer, saa maatte Gradationen her begynde meget længere nede, saa kunde man virkelig ikke springe fra een Ede. Hartkorn op til mange Tønder, hverken til 32 eller til 12, men man maatte begynde tidligere at lade Forholdsmæssigheden indtræde, skøndt denne naturligtvis ikke kunde være gennemgaaende proportional, idet Stemmetallet efterhaanden maatte aftage. Men hermed vilde staae saameget Andet i Forbindelse; det hele System vilde være os saa nyt, at det vilde have store practiske Vanskeligheder at gennemføre det, selv efter den omhyggeligste Behandling; men saaledes her at kaste det hen i Uendringssforslag ved anden Behandling, vil ikke føre til Noget, og der er Meget, der taler for at holde sig til Noget, der mere nærmer sig til det Givne, det Over-